

Türk Eğitim Sistemi İle Diğer Ülkelerin Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

¹Reyhan ŞEKERCİ, ²Ramazan GÖK, ³Serdar ÖZÇETİN

¹Konyaaltı Halk Eğitimi Merkezi ORCID ID: 0000-0002-9348-2621

²Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi ORCID ID: 0000-0002-5432-8971

³Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri ORCID ID: 0000-0003-0797-5268

Öz

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının Türk eğitim sistemi ile diğer ülkelerin eğitim sistemlerinin karşılaştırılmasına ilişkin öğretmen adaylarının görüş ve yaklaşımlarını belirlemektir. Nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılan bu çalışmada, karşılaştırmalı eğitim dersini almış olan Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği bölümü 4. sınıf öğrencilerinden belirlenen ülkelerin eğitim sistemlerini inceleyerek Türk Eğitim sistemiyle karşılaştırmaları, görüş ve önerilerini sunmaları istenmiştir. Veriler doküman analizi tekniği ile toplanmıştır. Öğretmen adayları kuramsal bilgiler ışığında ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırıp açıklamaya çalışmışlar ve bu belgeler araştırmanın veri dokümanları olarak kullanılmıştır. Araştırma sonucunda diğer ülkelerdeki iyi örnek ve uygulamaların hayata geçirilmesiyle Türk eğitim sistemindeki kalitenin daha da artacağı yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Orijinal Makale

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 10.05.2019

Kabul Tarihi: 27.06.2019

Online Yayın Tarihi: 30.06.2019

Anahtar kelimeler:

*Karşılaştırmalı eğitim, öğretmen
adayı görüşleri.*

The Views of Teacher Candidates on Comparison of Turkish Education System with Education Systems of Other Countries

Abstract

Original Article

This study was conducted to determine the views and approaches of teacher candidates concerning the comparison of Turkish education system with education systems of other countries. In this study, in which qualitative research methods and techniques were used, 4th-year students of Department of English Teaching at Akdeniz University's Faculty of Education, who took the comparative education course, were asked to examine the education systems of the specified countries, compare them with Turkish education system, and present their views and recommendations. The data were collected using the documentation technique. In light of the theoretical information, the teacher candidates compared the education systems of the countries and attempted to explain them and these documents were used as the data documents of the study. As a result of the study, it was observed they made some suggestions based on education systems of other countries and they expressed that the quality of Turkish education system would be enhanced further by putting good examples and applications of other countries into practice.

Article Info

Received: 10.05.2019

Accepted: 27.06.2019

Online Published: 30.06.2019

Keywords:

Comparative education,
teacher candidate views.

GİRİŞ

Karşılaştırmalı eğitim, farklı kültürler ve farklı ülkelerde, iki veya daha fazla eğitim sisteminin benzerlikleri ve farklılıklarını tanımlamaya yardım eden, benzer görünen olguları açıklayan ve insanları eğitme yolları hakkında yararlı teklifler getiren bir disiplindir (Türkoğlu, 1998). Ergün'e göre ise (1985) çeşitli toplumlarda, ülkelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan, eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de birkaç yönden karşılaştırarak ortak ve farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teori ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında, uluslararası ilişkilerin yumuşatılmasında yararlanılmaya çalışılan bir bilimdir.

Karşılaştırmalı eğitim ile ilgili bir çok çalışma alan yazında mevcuttur ve halen daha çalışılmaya devam edilmektedir (Arnove,1980; Hans, 2012; Bray vd., 2014; Holmes,2018). Çünkü karşılaştırmalı eğitim, eğitim sistemlerini çok geniş bir çerçevede ele alarak sunduğu bilgi ve yorumlarla, sistemler hakkındaki eksik ve yanlış çağrışımları ortadan kaldırır. Ayrıca başka eğitim sistemleri hakkında sunduğu geçerli ve güvenilir bilgiler vasıtasıyla, herhangi bir ülkedeki eğitim sorunlarının çok özel olmadığını gösterir. Erdoğan'a (2003) göre karşılaştırmalı eğitim, eğitim uygulamaları hakkında kullanılan standartları da inceler ve sunar. Karşılaştırmalı eğitim ile elde edilen bilgiler, daha geniş çerçevede genel teorilerin üretilmesine de zemin hazırlar.

Güngör ve Göksu'ya (2013) göre bir ülkenin beşeri sermayesinin temeli olan eğitim; bireyin ve toplumun gelişmesini sağlayan, ekonomik kalkınmayı destekleyen, kültürel değerleri koruyup geliştirerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan ertelenemez ve vazgeçilemez çok önemli bir süreçtir. Bireyin, toplumun ve gelecekteki insanlığın gelişimini ve refahını güçlendirmek gibi mühim işlevleri olan eğitim, ülkelerin gelişmişlik seviyesinin önemli göstergelerinden biridir. Ülkeler eğitime verdikleri önem kadar ilerleyebilmektedirler. Bu ve

benzeri nedenlerden dolayı ülke ekonomisinde eğitim harcamaları oldukça önem arz etmektedir. Güngör ve Göksu'nun (2013) yaptığı çalışma kapsamında Türkiye'de eğitimin finansman boyutu ile eğitim harcamaları ele alınarak ve diğer ülkelerle karşılaştırılmasına yer verilmiş, geleceğe yönelik eğitim bütçe hedefinden bahsedilmiştir. Ayrıca çalışmada Dünya Bankası, OECD, EUROSTAT gibi kurumların eğitim istatistikleri analiz edilmiş, çalışmanın geneli itibarıyla Türkiye'de eğitim finansmanının yeterli olmadığı, ülkeler arası fark olduğu anlaşılmıştır. Bir başka ifadeyle, karşılaştırmalı eğitim, eğitim bilimlerinin gelişmesi ve zenginleşmesi açısından son derece önemlidir. Eğitim bilimleri kapsamında yapılan kuramsal ve pratik çalışmalar, karşılaştırmalı eğitimin sağladığı bilgilerle daha etkili bir çerçeveye oturabilir. Hans'ın (2012) çalışmasında ise çeşitli ulusal eğitim sistemlerini etkileyen doğal faktörler, ırksal, dilbilimsel, coğrafi ve ekonomik faktörler, dini geleneklerin özellikle de Katolik ve Puritan inançların eğitime etkisi, ayrıca hümanizm, sosyalizm ve milliyetçiliğin laiklik katkısına değinilmiştir. Son olarak, İngiltere ve Galler, ABD, Fransa ve Rusya'daki eğitim sistemleri ile bir karşılaştırma yapılmıştır.

Bray vd. göre de (2014) 21. yy. becerilerine uygun olarak günümüz şartlarına göre karşılaştırmalı eğitim yöntem ve yaklaşımlarında yeni yöntemlerden söz edilmektedir. Karşılaştırmalı eğitimde iki yaklaşımdan söz edilebilir (Balcı, 2009). Bu yaklaşımlardan birincisi, iki ülke eğitim sisteminin belli ölçütler bakımından birebir karşılaştırılmasıdır. Örneğin A ülkesi eğitim sisteminin B ülkesi eğitim sistemiyle amaç ve politika, yönetsel yapılanma ve yönetim-süreç bakımından karşılaştırılmasında; önce A ülkesi eğitim sisteminin amaç ve politikası ile B ülkesi eğitim sisteminin amaç ve politikası bire bir karşılaştırılır. Sonra da aynı karşılaştırma diğer iki ölçüte göre birebir yapılır. İkinci yaklaşım ise A ve B ülkeleri eğitim sistemlerinin önce bütüncül olarak değerlendirilmesi, daha sonra amaç ve politika, yönetsel yapılanma ve yönetim- süreç ölçütleri bakımından kıyaslanmasıdır. Yani, önce A ülkesi eğitim sisteminin amaç ve politikası, yönetsel yapılanması ve yönetim- süreci betimlenir. Sonra da B ülkesi eğitim sisteminin benzer üç ölçüte göre betimlenmesi yapılır. Sonunda iki sistem bu ölçütlere göre karşılaştırılır.

Bu çalışmada ikinci yol benimsenmiştir. Bu bağlamda, Türkiye ve belirlenen ülkelerin detaylı eğitim sistemi analizlerinin yapılmasının ardından ilgili ülkelerin eğitim sistemlerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması yapılmaktadır. Bir milleti kalkındıran unsurlar arasında o milletin eğitim sistemi ilk sıralardadır. Çünkü eğitim sistemi ne yönde ilerlerse, gelecek nesiller de o yönde ilerlemeye devam edecektir. Bu da eğitimin bir milletin yaşamakta olduğu zamana ek olarak geçmişini ve geleceğini de etkilediğini gözler önüne sermektedir. Bu sebeple, her ülke kendi eğitim sistemini kendince kurup yapı iskelesini oluşturan taşları yerine oturtmak adına birçok düzenlemeler yapmaktadır. Ayrıca Erginer'e göre (2006) bir sistemin yönetim, üretim, uyarılma, yaşatma, alışveriş alt sistemlerindeki sorunları çözmesi gerekir. Sistemin sorunlarla yaşaması istenmez. Sistemin sorunlarını çözmesi, güç yitimine uğramadan amaçlarını gerçekleştirmesi için kendi sorunlarıyla baş edebilmesi gerekir. Sorun (problem), sistemin amaçlarına, hedeflerine ulaşmasının önündeki engellerdir. Bilimsel araştırmanın aşamaları da olan sorun çözme sürecinin aşamalarının, sistemin sorunlarının çözümlenmesinde uygulanması önemlidir. Her ülkenin eğitim sisteminin de sorunları bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada farklı ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırarak,

Türk Eğitim Sistemi üzerinde ne gibi değişiklikler yapılabileceği, engeller ve aksayan yönlerin nasıl giderilebileceği konularına değinilmiştir. Holmes'de (2018) benzer şekilde karşılaştırmalı eğitim kapsamına giren argümanların yersiz kullanımına ve yabancı uygulamaların birebir nakledilmesine karşı, problemlerin analiz edilmesi gerektiğini ve varsayımsal çözümlerin veya politikaların sonuçlarının belirlenen ulusal koşullar altında test edilmesi gerektiğini ileri sürerek sosyal bilimciler arasındaki tartışmayı dikkate almaktadır.

Yaşadığı ülkedeki eğitim sistemi sadece bireyin kendi geleceğini değil, o ülkenin geleceğini de etkiler. Aldığı eğitim, sahip olduğu yeteneklerinin açığa çıkarılıp geliştirilmesi, bireyin yeterlilikleri ve ihtiyaç duyduğu eğitim ortamı için uygun koşulların sağlanması; iyi ve kaliteli bir yaşam için en önemli dönüm noktalarından bazılarıdır. Ülkenin eğitim yapısı, izlediği eğitim politikaları, maddi ve manevi olanakları, öğrencilerin yönlendirilmesi, kaliteli eğitim için kaliteli öğretmenlerin ve yöneticilerin yetiştirilmesi, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere uygun eğitim ortamının sağlanması ve beraberinde pek çok konu ülkenin eğitim sistemini şekillendiren temel unsurlardır. Bu nedenle karşılaştırmalı eğitim dersi kapsamında Almanya, Japonya, ABD, Güney Kore ve İngiltere'nin eğitim sistemleri incelenmiş ve karşılaştırılmıştır. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının görüşlerine göre Türk eğitim sistemi ile bazı ülkelerin eğitim sistemlerinin karşılaştırılmasıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı içinde yer alan durum (örnek olay) çalışması yöntem ve tekniklerinden yararlanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu amaçla da eğitim sürecinde karşılaşılabilecek olayların betimlenmesi için öğretmen adaylarının görüşleri analiz edilmiştir (Silverman,1998).

Çalışma Grubu

Katılımcılar 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü 4. sınıfta öğrenim gören karşılaştırmalı eğitim dersi almış gönüllü 20 öğrenciden oluşmuş ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi ile seçilmişlerdir.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış soru formları ile veriler toplanmış, öğretmen adaylarının ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırarak değerlendirmeleri ve buna uygun olarak görüşlerini belirtmeleri istenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Değerlendirmelerin ve görüşlerin eğitim sistemlerine uygunluk düzeyi araştırmalar tarafından teyit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Karşılaştırmalı eğitim dersinin uygulama çalışmalarında her öğrenci beş farklı ülkenin (Almanya, ABD, İngiltere, Japonya, Güney Kore) eğitim sistemini inceleyerek Türk Eğitim

Sistemi ile karşılaştırmasını derste sunmuştur. Karşılaştırmalı eğitim dersinde şu süreçler izlenmiştir: 1. Beş farklı ülkenin eğitim sistemlerinin incelenerek değerlendirilmesi, 2. İncelenen ülkelerin eğitim sistemlerinin Türk Eğitim Sistemi ile karşılaştırmasının yapılması. 3. Son olarak incelenen ülkelerin eğitim sistemlerinden Türk Eğitim sistemine transfer edilebilecek iyi örnek ve uygulamaların belirlenmesi, tartışılması, yorumlanması ve değerlendirilmesi.

Araştırmada elde edilen nitel verilerin analizinde kodlama, temaların bulunması, verilerin kod ve temalara göre düzenlenmesi aşamalarından oluşan içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır (Balcı, 2004; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Dokümanlar araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamında yazılı hale dönüştürülmüştür. Daha sonra, araştırmada elde edilen tüm veriler kodlanmıştır. Yapılan kodlamalar sırasında araştırmanın amacına uygun olarak çeşitli boyutlar saptanmış, bu boyutlara uygun temalar belirlenmiştir. Katılımcılardan İngilizce öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adayları İÖA şeklinde kodlanmış ayrıca katılımcı numarası yanına belirtilmiştir. (Örn:İÖA17)

Analizlerin güvenilirliğini sağlamak üzere, bir başka araştırmacı tarafından da görüşme metinleri tekrar kodlanmıştır. Geçerlilik ve güvenilirlik iyi bir nitel araştırmanın objektifliğini sağlaması bakımından (Morse vd., 2002), araştırmacı ile diğer bir uzmanın kodlamaları arasında büyük oranda görüş birliğine ulaşılmış ve kodlama işleminin güvenilir bir şekilde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının ülkelerin eğitim sistemleri hakkındaki teknik değerlendirmelerinin doğruluğu ve güvenilirliği PISA ve OECD ortalamaları göz önünde bulundurularak araştırmacılar tarafından kontrol edilmiştir.

BULGULAR

Bu araştırmada bazı ülkelerin eğitim sistemlerinin Türkiye ile karşılaştırılması yapılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen bulgular; müfredat/öğretim programı, kademeler arası geçiş, öğretmen yetiştirme sistemi, yönlendirme, yetki/finansman ve uzun vadeli hedefler şeklinde sınıflandırılarak temalandırılmıştır.

Katılımcılardan **müfredat/öğretim program ve kademeler arası geçiş sistemi** teması altında referans ülkelerin eğitim sistemleri incelenerek yorumlanmış Türk eğitim sistemi ile karşılaştırması yapılmıştır. Katılımcıların çoğu eğitim sistemimizin köklü reformlara ihtiyaç duyduğunu belirterek diğer ülkelerdeki sınav sistemlerini, destek ve yönlendirmelerin yapılmasını, bireyin yetenek ve ihtiyaçlarının belirlendiği yaparak yaşayarak öğrenmeyi örnek gösterdikleri uygulamaları şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Eğer içinde bulunduğumuz toplumun eğitim sistemini değiştirmek istiyorsak, öncelikle toplumun yapı taşı olan bireyi tanımalı ve onun isteklerine, yeteneklerine, ihtiyaçlarına göre eğitim şekillendirilmeli. Örnek olarak, bu alanda bireyin kendini tanınmasına izin veren uygun eğitim sistemine sahip olan Japonya'nın eğitim sistemi verilebilir. Yaparak yaşayarak öğrenmesini ve bireyin önce kendisini tanınmasını daha sonra çevresindekilerle iyi ilişkiler kurma ve insana, doğaya saygı duyma gibi ahlaki değerler öğrencilere aşılanmalı. 2+2=4 eder mantığının yerine öncelikler bireylere “Nasıl iyi insan olurum?” sorusunun cevabı verilmeli. Belli bir süre (1-2 sene gibi) öğrencinin

kendini tanınmasına ve okula adapte olmasını sağladıktan sonra ahlaki değerlerin yanında sosyal bilimler ve fen bilimleri dersleri verilmeye başlanmalı. Bu etapta Japonya 'da olduğu gibi okullara "kitap bütçesi" adı altında verilebilecek yardımla okuldaki öğretmen zümre kurullarının ders kitaplarını temin etmesi sağlanabilir. Böylece şuan birçok okulda olan ders kitaplarını kullanmayıp da öğrencilere ekstra kaynak aldırmanın önüne geçilebilir. Aynı zamanda ekstra kaynak almaya maddi gücü yetersiz olan öğrencilerin zor durumda kalmalarının ve eğitimde aksamaların yaşanmasının önüne geçilmiş olur. Öğrenciler arasındaki sosyal statü farkının belirgin bir şekilde görünmesinin ve öğrencinin kendini zayıf hissetmesi engellenmiş olur."İÖA5

"Türkiye Eğitim Sistemi şu anki haliyle öğretmen tabanlı ve öğrencileri sınava hazırlama yönünde ilerliyor. Bunun sebebi ise öğrencilerin hayatın her aşamasında bir sınavla karşılaşacak olmasıdır. Bu durum öğrencinin sosyalleşmesini önleyecek boyutlara gelmiştir. Diğer ülkelerde de bu durumun olduğunu görebiliyoruz, örnek olarak Japonya'da aynı şekilde lise ve üniversitelere giriş sınavları var; lakin bunlar Türkiye'ye oranla daha az hayat belirleyici bir etken. Bu sebeple öğrenciler üzerinde ki etkisi daha az. Sebebi ise Türkiye şartlarında bir sınavdan geçememe durumunda kişinin kişisel ve akademik ilerlemesi o sınavı geçmediği sürece duraksıyor. Bazı durumlarda hayatın bittiğini bile düşünen öğrencilerle karşılaşabiliyoruz. İntihar vakalarıyla karşılaşıldı. Japonya'da bu durumun bu şekilde olmaması ve bir veya birden fazla alternatifin olması Türkiye'de ki durumun Japon öğrenciler tarafından yaşanmasını bir ölçüde azaltıyor. Çözüme gelecek olursak, Türkiye'de sınav sisteminin komple değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sınav odaklı olmak yerine yetenek odaklı bir sistem yazılmalı. Yetenek odaklı sistemler Türkiye'de bir ölçüde var. Müzik ve resim gibi alanlarda üniversiteler yetenek odaklı sınavlar hazırlamaktadırlar. Bunun geliştirilmesi gerektiği kanaatindeyim."İÖA7

"Bana göre içlerinde en uygun eğitim sistemi Almanya ve İngiltere'dir. Ama yoğun olarak Almanya'yı tercih ediyorum. Öncelikle işini iyi yapan bireyler yetiştirilmek hedeflenmiş ve de başarılıdır. İngiltere'nin ise en beğendiğim yanı eğitimi uygun süreçlere bölerek sürekli destek ve yönlendirmelere sahip olması. Öğrenci kendi istek ve yeteneklerine göre hayatı belirliyor. Bu iki ülkenin sahip olduğu bu özellikleri bizim ülkemize entegre edebilirsek, Türkiye'de eğitim seviyesinde hızlı ve doğru adımlarla atılan sıçramalar yaşanarak refah ve bilinç seviyesi hızla yükselecektir. Benim kanaatim bu yöndedir."İÖA17

"Genel olarak eğitim sistemleri ile ilgili şunları söyleyebilirim ki; ABD eğitim sistemiyle benzerliklerimizin olduğu ve içlerinde en fazla verim alınabilecek sistemin ise Almanya eğitim sistemi olduğunu düşünüyorum. Güney Kore'de olan 'Neşeli yaşam' gibi derslerin bizde de uygulanması gerektiğini düşünüyorum. Öğrenci stresinin azalması demek başarı demektir."İÖA19

Katılımcılar **öğretmen yetiştirme sistemi** teması altında referans ülkelerde Türkiye'nin aksine öğretmenlik mesleğine daha çok saygı gösterildiği düşünülmekte, Türkiye'de öğretmenlere ve öğretmenlik mesleğine verilen önem ve değer gittikçe azaldığı, öğretmen

yetiştirme sisteminde öğretmen adaylarına ayrıca psikolojik ve sosyal beceri testleri yapılması gerektiği sıklıkla ifade edilen konulardandır. Türkiye'de öğretmen yetiştirme sistemi, ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden ele alınarak gözden geçirilmeli, Almanya'da olduğu gibi, arz-talep dengesi kurularak çağdaş, teknolojik gelişmelere uyum sağlayan öğretmenlere yönelik ders programları hazırlanması ve uygulanması, öğretim programlarının, günün teknolojik gelişmelerine göre yeniden düzenlenmesi, özellikle uygulamalı meslek eğitimine ağırlık verilmesi diğer dikkat çeken konulardandır. Katılımcılardan bazılarının görüşleri ise şu şekildedir:

“Öğretmen yetiştirme ve atamada değişiklikler yapılması gerektiğini düşünüyorum. Üniversitede birçok öğrenci öğretmen olmak istemediği halde bu bölümde eğitim alıyor. Atama konusunda ise öğretmenlere daha esnek davranılmalıdır. Puanla zorunlu görevdense kura sisteminin öğretmenler için daha fazla kabullenilebilir olacağını düşünüyorum. Bir değişiklik yapma şansım olsaydı da belli bir yaştan sonra öğretmenlere emekli olma ya da belli bir yaştan sonra maaşların düşmesi zorunluluğunun getirilmesini isterdim. Böylece öğrencilere daha faydalı olabilecek, zaman ve çağa daha uygun, genç, aktif ve dinamik öğretmenlere fırsat verilmesini sağlayabilirdik.”İÖA2

Yönetici atanmalarına değinmeliyiz. Yönetici stajyerliği ya da yüksek lisans eğitimi yönetici olabilmek için önkoşul olmalıdır çünkü bizim ülkemizdeki yönetici atamalarında sıkıntılar yaşanabiliyor. Ayrıca, Japonya'nın sistemindeki gibi yüksek başarı için şiddet ve zorbalık herhangi bir eğitim sisteminde yer almaması gereken uygulamalardır.”İÖA20

Katılımcılar **yönlendirme teması** altında gelişmiş ülkelerde yönlendirmenin ortaöğretimin birinci basamağında başladığını ve öğrencilerin bu devrede geleceklerini planlamaya başladığını vurgulamışlardır. Buna karşılık Türkiye'de değişen eğitim sistemine ayak uydurmaya çalışan ve sınav odaklı bir öğrenci profili ile karşı karşıya kaldığını, Türkiye'de yönlendirme uygulaması, yükseköğretim kurumlarına giriş sınavında (18-20 yaş arası) alınan sonuçlara göre yapılmasının sakıncalarına değinilmiştir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de yönlendirme daha erken yaşlarda eğitimin birinci basamağında yapılması gerektiği, ayrıca yönlendirmenin sadece belirli meslek gruplarına göre değil, bireyin özellikle sanat ve spor alanındaki yeteneklerini de göz ardı etmeden ve bu alanlardaki becerilerini destekleyerek yapılması gerektiği önemle vurgulanmıştır. Katılımcılara ait görüşlerden bazıları şunlardır:

“Ele aldığımız ülkelerin ve kendi ülkemizin eğitim sistemine baktığımızda benzerlik ve farklılıkların olduğunu görürüz. Öğrencilere başkalarının ne istediğinden çok kendisinin ne istediği sorulmalıdır. Sahip olduğu yetenek, ilgi ve isteğine uygun bir yönlendirme uygulanmalıdır. Almanya'da olduğu gibi veliler ve öğrencilerin fikirleri daha fazla dikkate alınmalıdır. Japonya'nın temizlik konusundaki tutumu örnek alınabilir”İÖA2

“Amerika da ve Almanya da eğitim öğrencinin ilgisine, yeteneğine göre verilmektedir ki doğru olan da budur. Çünkü balığı kavak ağacına turmanmaya zorlamak doğru

olamayacağı gibi başarısız da bir girişim olacaktır. Ülkemizde tek tip belirlenmiş bir eğitim sistemi var ve bütün öğrenciler aynı eğitime tabi tutuluyor. Ancak her öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri farklı olduğu için bu durum balığa ağaca tırmanmasını söylemekle aynı oluyor. Ülkemizde de dünyanın gelişmiş ülkelerinde olduğu gibi yönlendirme sistemi gelişmeli ve öğrenciler buna göre okullara yerleştirilmelidir. Bu durum hem ülkemizin ekonomisi hem de geleceğimiz açısından önemli bir durumdur.”İÖA6

“Kendi ülkemizin eğitim sistemine uyarlayarak olumlu ya da olumsuz yönlerini tartıştık. Örneğin ABD eğitim sisteminde sanatsal ve sportif faaliyetlere oldukça önem verilmekte. ABD eğitim sisteminin bazı yönlerini bizim eğitim sisteminize de uyarlıysak faydalı olabileceğini düşünüyorum çünkü her çocuk farklıdır. Her çocuğun bireysel farklılıkları ve öğrenme stilleri vardır. Spora ve sanata yatkın olan çocuklarımızı bizde ABD eğitim sisteminde olduğu gibi ortaokuldan başlayarak yönlendirmelere başlayabiliriz. Aynı zamanda bu sayede belli bir meslek alanında mesleki yeterliliği olan öğrencilerimizi de meslek liselerine yönlendirmiş oluruz. Bir diğer yönden, Almanya eğitim sisteminde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve bireysel olarak değerlendirip portfolyo üzerinden kişinin eğitim hayatı belirleniyor. Bizde eğitim sistemimizde bireyselliğe önem verip portfolyo çalışmaları yapabiliriz. Bu sayede tüm öğrencilerimizi tanıma fırsatımız olur. Her öğrencinin bir arşivi olmuş olur. Öte yandan Güney Kore eğitim sistemi hemen hemen bizim eğitim sistemi gibi. Sına ağırlıklı bir sistem mevcut. Bu açıdan Türkiye eğitim sistemi ile benzerlik gösteriyor. Bana kalırsa, öğrencilerin ilgilerine, yeteneklerine, öğrenme stillerine, bireysel farklılıklarına önem vererek düzenlenmiş ve o doğrultuda tam zamanına uygun yönlendirmeler yapan bir eğitim sistemi en iyi eğitim sistemidir.”İÖA13

“Almanya, Japonya, Amerika, Güney Kore ve İngiltere'nin eğitim sistemlerini inceledik. Benim fikrime göre bu ülkelerdeki eğitim sistemlerinden en çok ülkemize uyarlayabileceğimiz uygulamalar Almanya'dadır. İlköğretimde spor, sanatsal etkinliklere oldukça ağırlık verilmesi, başarı düzeyi yüksek öğrenciler için üniversiteye ve akademik eğitime yönelik okulların olması, mesleki becerilere sahip ya da pratik bilgisi olanlar için bu alanda eğitim verilen okullara yönlendirme olması, abitur diplomasının verilmesi gibi özelliklerin Türkiye'ye uyarlanabilir olduğunu düşünüyorum.”İÖA18

“İncelediğimiz 5 farklı ülkenin eğitim sistemleriyle kendi ülkemize baktığımızda önemli sorunlardan ilki yönlendirme olmayışı diyebiliriz. Öğrencilerin iş hayatına atıldıklarında sevmedikleri bir işi yapmamaları ve kolay iş bulabilmeleri için yönlendirme dikkate alınması gereken hususlardan birisidir. İÖA20

Katılımcılar **yetki ve finansman teması** altında elde edilen bulgu ve sonuçlar; Almanya, ABD, Japonya gibi gelişmiş ülkelerde yetki eyaletlerle devlet arasında paylaşılmış durumdadır. Referans ülkelerde yerel yönetimlerce yürütülen eğitim sisteminin başarı düzeyi ve okul bölgelerince kişilerin gelir düzeyine göre değişen okul vergisi alımı katılımcılar tarafından örnek gösterilen bir başka boyuttur. Ancak bazı ülkelerde öğrenim kademelerinin

ücretli oluşu ise üzerinde tartışılan bir konu olmuştur. Bu noktada Türkiye’de yükseköğrenimin ücretsiz oluşu örnek olarak gösterilmiştir. Katılımcılara ait görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“ Elde ettiğim tüm bu bilgilere dayanarak, eğitim sistemlerini tartıştığımız diğer beş ülkenin bir takım özellikler hariç genel anlamda ülkemiz eğitim sisteminden oldukça farklı yanlarının bulunduğunu söyleyebilirim. Yaptığım değerlendirmede Türk Eğitim Sistemi’nde olması gerektiğini düşündüğüm bazı durumlar var. Öncelikle okulların finansmanına değinecek olursam ülkemizde okullar yeterince finanse edilememekte, okullara yeterli kaynak temini yapılamamaktadır. Bu yüzden okul yöneticileri çeşitli yollarla okula ek gelir sağlama arayışına girmektedirler. Örneğin; öğrenci velilerinden kayıt parası talebi. Bu husus bazı zamanlarda sorunlara yol açmaktadır çünkü ülkemizde eğitimin parasız olduğu ve kayıtlarda ücret verilmemesi gerektiği ilgili kişiler tarafından medya aracılığıyla halka aktarılmaktadır. Bunun üzerine çeşitli tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Bunun önüne Amerika’da uygulanan okul çevresinde yaşayanlardan okul vergisi alınması gibi bir uygulamayla geçebiliriz. Ancak burada dikkat edilmesi gereken konu herkesten standart bir ücret talebi değil, gelir düzeyine göre alınacak vergiler olmalıdır ki eğitimde fırsat eşitliği ilkesi de bu sayede sağlanmış ve aynı zamanda çığnemiş olsun.”İÖA12

“İncelediğimiz ülkelerin eğitim sistemlerinde beğenmediğim bazı uygulamalar var. Mesela İngiltere’de yükseköğrenim ücretli. Bizde kısmen ücretsiz ama yine de tamamen ücretli olmaması artı bir durum. Güney Kore’de çok baskıcı bir eğitim sistemi var. Bu durum, ders saatlerinin fazlalığı ve stres öğrencileri intihara kadar götürebiliyor. Türkiye’de her ne kadar ders saatleri fazla ve sosyal aktiviteler az olsa da Güney Kore dekine göre daha esnek bir sistemimiz var ve bu nedenle sistemimizi iyileştirici bazı uygulamalarla çok güzel bir eğitim sistemi haline getirebiliriz.”İÖA14

Katılımcılar **Türk Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi** teması altında Türkiye’deki eğitim sisteminin çoklu değişiklikleri ve deneme, yanılma eksenli çalışmalar, oturtulmamış bir temel sorununu göz önüne getirdiğini belirten katılımcılar, ABD ve diğer Avrupa devletlerinin eğitim sistemlerini çok çok uzun zaman dilimlerinde sistemlerini belirli seviyeye getirdiklerine dikkat çekmişlerdir. Bu doğrultuda Türk eğitim sisteminin en baştan köklü reformlar ve daha sonrasında uzun yıllar aynı sistemi tüm eğitime yayarak Türk eğitim sistemine kalıcı değişiklikler getirmenin daha önemli olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Dikkati çeken bir diğer husus katılımcıların bazılarının ise düşünülen aksine yapılan değerlendirmelerde Türk Eğitim Sistemini diğer ülke sistemlerinden daha çok beğendiği, kendimize ait kültürel değerlerimizle, bu alanda ün yapmış değerli bilim adamlarımızla kendi eğitim sistemimizi diğer sistemlerden daha çok beğendiğini ifade eden katılımcıların olmasıdır. Bununla birlikte gerçekleştirilmesi gereken birçok uzun vadeli hedeflerin olduğu görülmektedir. Katılımcılara ait görüşlerden bazıları şu şekildedir.

“Ülkemiz diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ne yazık ki eğitimde geridedir. Bunu ilerletebilmek adına, Türk vatandaşının eğitim üzerine eğitilmesi, okul derslerine ek olarak öğrencilerin lateral düşünme becerilerini ve psiko-motor becerilerini geliştiren

yeni uygulamalar ve liselere/ üniversitelere geçişte sınavlar yerine daha gerçekçi bir yol olan kendi ilgi ve alanına uygun meslek seçimi gibi yeni uygulamalar Türk Eğitim Sistemi'ni daha verimli hale getirebilir."İÖA1

"Türkiye ve diğer ülkeler arasında eğitim alanında birçok farklılık vardır. Bunlardan bir kısmı örnek alınabilecek olan bir kısmı ise kayda değer olmayan özelliklerdir. Bir ülkedeki sistemi başka bir ülkede direkt olarak uygulayamayız Bu durumun sebebi de kültürel farklılıktır. Fakat kendi kültürümüze göre uyarlayabiliriz ve eğer bir uyarlama yapacak olursak aşağıdaki özellikleri göz önüne alabiliriz. Fırsat eşitliği, tatil süreleri, sınav sistemi, okulların imkânları gibi konular önemli konulardır fakat bunları değiştirerek çok fazla şey değiştiremeyiz. Gerçek bir değişim ve gelişim istiyorsak "Diğer ülkelerde bütün çocukların bilgisayarı var. Haydi, biz de çocuklara bilgisayar verelim" şeklinde bir düşünce tarzıyla bunu sağlayamayız. Çünkü gerçek bir değişim ancak en temele inerse gerçekleşebilir."İÖA3

"Öncelikle değerlendirmem gerekirse ilkokuldan tutunda üniversiteye kadar ülkemizde gözümüze çarpacak nitelikte uygulamalar var. Bazen "vay be!" dedirten iyi şeylerin yanında, "ya nasıl bir ülke olduk, öğrenci öğretmeni yaralar hatta öldürür hale gelmiş" dedirten ve gündün güne kötülen ve tuhaflaşan şeylerle karşılaşabiliyoruz. Tabi ki kötü şeylere bakarak önümüzdeki ve ülkemizdeki güzel gelişmeleri de hiçe saymam. Yetişen mühendislerimiz, bizi yurtdışında gurur kaynağı yapan, Mehmet Öz'lerimiz, Aziz Sançar'larımızı ve adını saymadığım birçok kıymetli ve bizi yüreklendiren vatan evlatlarını yetiştiren nice öğretmenlerimizi ve buna katkıda bulunan kıymetli büyüklerini saygıyla anmak isterim. Tabi ki de başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bu uğurda canlarını feda eden değerli meslektaşlarını da... Tabi ki de diğer ülkelerin sistemini münakaşa etmek ve değerlendirmek bizleri bir adım öteye taşıyacak bir düşünce. Elbette ki kelebekler yani biz öğrenciler kozamızdan çıkmalı dünyaya gözümüzü açmalı ve olan biten gelişmelerden haberdar olmalıyız. Nitekim dış dünyadan bir haber, eğitimci fakat eğitim camiasından habersiz olmak acı bir deneyim olacaktır ve bizler bunu istemeyiz."İÖA4

"Bence farklı ülkelerde gördüğümüz en önemli şey insana, öğrenciye, öğretmene ve eğitime verilen değer artmasıdır. Diğer sistemlere baktığımız zaman bu önem derecesini görebiliyoruz."İÖA8

"İncelediğimiz bu beş ülke için düşüncelerim şu şekilde: Öncelikle eğitim sistemimizi değiştirmeyen sağlam bir temele oturttuktan sonra başka ülkelere alabileceğimiz ya da esinlenebileceğimiz eğitim unsurları olduğunu elbette düşünüyorum."İÖ9

"Türk Eğitim Sisteminde amaç kişiyi bireyselleştirme ve toplumsallaştırmadır. Sistemin içine girdiğimiz andan itibaren onu eleştiren, bazen olumlu bazen olumsuz duygularını dile getiren kişilerle karşılaşmışızdır. Türk Eğitim Sisteminin bu denli eleştirilmesini diğer sistemler hakkında yeterli bilgiye sahip olmamamıza yoruyorum. Bu duyduklarımızın ne kadar doğru ne kadar yanlış Türk Eğitim Sistemini Japonya, ABD, İngiltere, Almanya ve Güney Kore Eğitim sistemleriyle karşılaştırarak daha iyi

yorumlamak mümkün. Her ülkenin eğitim sisteminde kendine göre avantajlar ve dezavantajlar var.”İÖA10

“Aslında insanların anlattığı kadar zor, gereksiz, saçma bir eğitim sistemimiz olmadığını gördüm. Avrupa’da birçok ülkenin eğitim sistemi bizim eğitim sistemimize benziyor ama o ülkelerde eğitim adına alınmış çok iyi radikal kararlar var. Demek istediğim şu ki, belki dışarıdan gösterildiği kadar kötü bir eğitim sistemimiz yok ancak hala daha Avrupa ülkeleriyle aramızda kapatmamız gereken birçok fark var.”İÖA11

“Başka ülkelerin eğitim sistemlerini inceleyelim. Kendi eğitim sistemimizi eleştirelim, karşılaştıralım. Fakat bir şeyler yapmak istiyorsak önce algımızı değiştirelim. Önce kendi anlayışımızı değiştirelim. Başka pencerelerden bakabilmeyi öğrenip bir bakalım. Neler varmış bu zamana kadar görmediğimiz, onları görelim. Sonrasında ‘değiştirirsek nasıl olur?’u tartışma noktasına geldiğimizde hazırız demektir. Ondan sonra işe koyulmamız gerekiyor.”İÖA15

“Tüm eğitim sistemini diğer ülkelerle karşılaştırdığımda, aslında hepsinin temelinde yerleşme ve millileşmenin hâkim olduğunu gördüm. Tüm ülkeler, kültürlerine, yaşayış biçimlerine, yetiştirmek istedikleri insan tiplerine göre eğitim programlarını ayarlamışlar. Eğer biz de eğitim sistemimizde, bu incelediğimiz sistemlerden yararlı bir şeyler alacaksak; bunu onlardan aynen kopyalamak yerine, kendi kültürümüze ve yetiştirmek istediğimiz insan tipine uygun bir şekilde düzenleyip sistemimize dâhil etmeliyiz.”İÖA16

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada bazı ülkelerin eğitim sistemlerinin Türkiye ile karşılaştırılması yapılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen sonuçlara göre; katılımcılar müfredat/öğretim programı ve kademeler arası geçiş sistemi teması altında referans ülkelerin eğitim sistemleri incelenerek Türk eğitim sistemi ile karşılaştırması yapılmıştır. Katılımcılar öğretmen yetiştirme sistemi teması altında referans ülkelerde Türkiye’nin aksine öğretmenlik mesleğine daha çok saygı gösterildiği düşünülmekte, Türkiye’de öğretmenlere ve öğretmenlik mesleğine verilen önem ve değer gittikçe azaldığı, öğretmen yetiştirme sisteminde öğretmen adaylarına ayrıca psikolojik ve sosyal beceri testleri yapılması gerektiği sıklıkla ifade edilen konulardandır. Sağın’ın (2018) beden eğitimi öğretmenleri üzerine yapmış olduğu ve öğretmen dönüşümünü ele aldığı araştırma sonuçları da elde edilmiş olan bu sonucu destekler niteliktedir. Türkiye’de öğretmen yetiştirme sistemi, ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden ele alınarak gözden geçirilmeli, Almanya’da olduğu gibi, arz-talep dengesi kurularak çağdaş, teknolojik gelişmelere uyum sağlayan öğretmenlere yönelik ders programları hazırlanması ve uygulanması, öğretim programlarının, günün teknolojik gelişmelerine göre yeniden düzenlenmesi, özellikle uygulamalı meslek eğitimine ağırlık verilmesi diğer dikkat çeken konulardandır.

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri için hizmet içi eğitimler ve seminerler öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda planlanmalı ve uygulanmalıdır. Ayrıca okul ve ilçe zümreleri amacına uygun bir şekilde ve her ay yapılmalıdır. Okul yöneticileri etkili liderlik biçimleri sergilemeli, öğretmenleri çalışmalarını konusunda teşvik etmeli ve okulda işbirliğini arttırıcı

ortamlar sağlamalıdır. Okul dışı eğitim kurumlarına talebin azalması için eğitim sistemi yapısının yeniden gözden geçirilmesi gerekir. İzleme ve değerlendirmenin objektifliğinin sağlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı kalite ve eşitlik sorununu çözmelidir. Ayrıca bazı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi okulların ve eğitim sisteminin belli zamanlarda izleme ve değerlendirilmesi yapılarak gerekli önlemler alınmalıdır. Başkan ve diğerlerine göre (2006) Türkiye’de halen uygulanmakta olan model ABD, Almanya ve Japonya gibi ülkelerin öğretmen yetiştirme politikaları yanında öğrenci seçme ve yetiştirme süreci ile öğretmenlerin mesleğe atanma koşulları kapsamında değerlendirilmiş, Türkiye’de eğitim fakültelerine öğrenci seçme sürecinin öğretmen yetiştirme sisteminin teknik ve akademik boyutlarının yeniden irdelenerek gözden geçirilmesi; öğretmenlik programları derslerinin genel kültür öğretmenlik meslek bilgisi ve okul uygulamaları boyutlarına daha fazla ağırlık verilmesi ve süreç sonunda canlı olarak performans sergileyebilecekleri uygulama sınavlarından geçirilmeleri gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Katılımcılar yönlendirme teması altında gelişmiş ülkelerde yönlendirmenin ortaöğretimin birinci basamağında başladığını ve öğrencilerin bu aşamada geleceklerini planlamaya başladığını vurgulamışlardır. Buna karşılık, Türkiye’de değişen eğitim sistemine ayak uydurmaya çalışan ve sınav odaklı bir öğrenci profili ile karşı karşıya kaldığını, Türkiye’de yönlendirme uygulaması, yükseköğretim kurumlarına giriş sınavında alınan sonuçlara göre yapılmasının sakıncalarına değinilmiştir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de yönlendirmenin daha erken yaşlarda, eğitimin birinci basamağında yapılması gerektiği ayrıca yönlendirmenin sadece belirli meslek gruplarına göre değil, bireyin özellikle sanat ve spor alanındaki yeteneklerini de göz ardı etmeden ve bu alanlardaki becerilerini destekleyerek yapılması gerektiği önemle vurgulanmıştır. Eğitim tarihimize genel olarak baktığımızda daha önceki yıllarda herkesin lise mezunu olması gerektiği yönünde bir vurgu dikkati çekmektedir, günümüzde ise lisans mezunu olmanın gerekliliğine dikkat çekilmekte fakat bunun hangi yönlendirme anlayışı gereğince yapılacağı tam olarak bilinmemektedir (Ergün, 2014).

Ekinci’ye göre (2014) öncelikle eğitim sistemindeki fırsat eşitsizliği ve kalite sorunlarının çözülmesi, daha sonrasında ise kademeler arasındaki geçişte sınava dayalı sistemden vazgeçilmesi gerekmektedir. Öğrencilerde sınava dayalı kademeler arası geçişlerin psikolojik bazı sorunlara yol açtığına ve bireylerin kişilik ve tutumlarına uygun yönlendirmenin göz ardı edildiğine dikkat çekmektedir. Sınavla geçişlerin devam etmesi halinde ise sınav sisteminin, sürelerin uzunluğu, oturumlar arası zaman miktarı ve sınav şekli gibi konuların yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Yetki ve finansman teması altında elde edilen bulgu ve sonuçlara göre; Almanya, ABD, Japonya gibi gelişmiş ülkelerde yetki başka erkler arasında paylaşılmış durumdadır. Bu şekildeki bir yetki paylaşımının, eğitim sisteminde sorumlunun da paylaşıldığını göstermektedir. Hâlbuki Türkiye’de yetki devlet adına Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Her ne kadar eğitim sistemimiz merkeziyetçi bir yapıya sahip olsa da bazı yetkiler yerelleşme bağlamında alt birimlere devredilmiş durumdadır (Arslan ve Atasayar, 2008; Balcı Bucak, 2000; Bozan, 2002; Şahin, 2018; Şişman ve Turan, 2003). Ancak uygulamada merkeziyetçi yapıyı baskın bir şekilde gözlemek mümkündür. Türk eğitim sisteminde, eğitimde kalitenin artırılması için, eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde, Bakanlık ile İl Millî Eğitim

Müdürlüklerince yetki ve sorumluluğun paylaşılması yönüne gidilebilir. Referans ülkelerde yerel yönetimlerce yürütülen eğitim sisteminin başarı düzeyi ve okul bölgelerince kişilerin gelir düzeyine göre değişen okul vergisi alımı katılımcılar tarafından örnek gösterilen bir başka boyuttur. Ancak bazı ülkelerde öğrenim kademelerinin ücretli oluşu ise üzerinde tartışılan bir konu olmuştur. Bu noktada Türkiye’de yükseköğrenimin ücretsiz oluşu olumlu bir örnek olarak gösterilmiştir.

Katılımcılar Türk Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi teması altında; Türkiye’deki eğitim sisteminin çoklu değişiklikleri deneme, yanılma eksenli çalışmalar, oturtulmamış bir temel eğitim sorununu göz önüne getirdiğini belirten katılımcılar, ABD ve diğer Avrupa devletlerinin eğitim sistemlerini belirli seviyeye getirdiklerine dikkat çekmişlerdir. Bu doğrultuda Türk eğitim sisteminin en baştan köklü reformlar ve daha sonrasında uzun yıllar aynı sistemi tüm eğitime yayarak Türk eğitim sistemine kalıcı değişiklikler getirmenin daha önemli olduğu katılımcılar tarafından ifade edilmiştir. Dikkati çeken bir diğer husus katılımcıların bazılarının ise düşünülen aksine yapılan değerlendirmelerde Türk Eğitim Sistemini diğer ülke sistemlerinden daha çok beğendiği, kendimize ait kültürel değerlerimizle, bu alanda ün yapmış değerli bilim adamlarımızla kendi eğitim sistemimizi diğer sistemlerden daha çok beğendiğini ifade eden katılımcıların olmasıdır. Bununla birlikte gerçekleştirilmesi gereken birçok uzun vadeli hedeflerin olduğu görülmektedir.

Eğitim bir ülkenin gelişimi ve uygar medeniyetler üzerine çıkması için üzerinde titizlikle çalışılması gereken en önemli faktörlerdendir. Doğru bir şekilde planlanan ve kurulan bir eğitim sistemi sayesinde gelişim ve başarı gözlenebilir. Bunu yapabilmek için de gerekirse farklı ülkelerin eğitim sistemlerinden kendi kültür ve eğitim sistemimize uyarlayabileceğimiz uygulamalar seçilebilir. Sonuç olarak, Türkiye diğer ülkelerden kendi toplum ve kültür yapısına uygun, eğitim bütçesinin ve eğitim sürecinin olanak verdiği sürece, farklılıkları kendi eğitim sistemimize uyarlamaya çalışarak daha verimli ve başarılı sonuçlar elde edebilir.

KAYNAKLAR

- Arnové, R.F. (1980) Karşılaştırmalı eğitim ve dünya-sistem analizi. Karşılaştırmalı Eğitim Değerlendirmesi, 24 (1), 48-62.
- Arslan, M. M., & Atasayar, H. H. (2008) Ideas of the provincial managers of the Ministry of National Education about localization. Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences, 41 (2), 59-79.
- Balcı Bucak, E. (2000) Eğitimde yerelleşme. Ankara, Türkiye: Detay Yayınları.
- Balcı, A. (2004) Sosyal bilimlerde araştırma. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Balcı, A. (2009) Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Baskan, G.A., Aydın, A., & Tuğba, Ö. (2006) Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sistemine karşılaştırmalı bir bakış. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(1), 35-42.
- Bozan, M. (2002) Merkeziyetçi yönetimden yerinden yönetime geçişte alternatif yaklaşımlar: Milli Eğitim Bakanlığı örneği (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, Türkiye.
- Bray, M., Adamson, B., & Mason, M. (Eds.). (2014) Comparative education research: Approaches and methods (Vol. 19). Springer.
- Ekinci, Ö., (2014) Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemine ilişkin paydaş görüşleri ve öneriler. Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Eğitimde Kademeler Arası Geçiş ve Yeni Modeller Uluslararası Kongresi Kitapçığı (s. 317-344) Antalya: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Erdoğan, İ. (2003) Karşılaştırmalı Eğitim: Türk eğitim bilimleri çalışmaları içinde önemsenmesi gereken bir alan. Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 3 (265-283).
- Erginer, A. (2006) Avrupa birliği eğitim sistemleri. Türk eğitim sistemiyle karşılaştırmalar. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ergün, M. (1985) Karşılaştırmalı eğitim. Malatya: İnönü üniversitesi eğitim bilimleri bölümü: <http://www.egitim.aku.edu.tr/kegitim.pdf>; Erişim tarihi, 5.11.2018
- Ergün, M. (2014) Eğitimde kademelerin oluşması ve kademeler arası geçiş düzenlemelerine tarihi bakış. Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Eğitimde Kademelerarası Geçiş ve Yeni Modeller Uluslararası Kongresi Kitapçığı (s. 1-40) Antalya: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Güngör, G., & Göksu, A. (2013) Türkiye'de eğitimin finansmanı ve ülkelerarası bir karşılaştırma. Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20(1), 59-72.
- Hans, N. (2012) Comparative education: A study of educational factors and traditions. Routledge.
- Holmes, B. (2018) Karşılaştırmalı eğitim: Bazı yöntem değerlendirmeleri. Routledge.
- Morse, J. M., Barrett, M., Mayan, M., Olson, K. And Spiers, J. (2002). Verification strategies for establishing reliability and validity in qualitative research, International Journal of Qualitative Methods, 1(2), 13-22.
- Sağın, A.E. (2018) Öğretmen dönüşümü özelinde beden eğitimi öğretmenliği: nereden? nereye?. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Silverman, D. (1998) Qualitative research: theory, method and practice. London: Sage Publications.
- Şahin, A. (2018) The opinions of school principals on decentralization in education. Turkish Journal of Education, 7 (2), 55-85.
- Şişman, M., & Turan, S. (2003) Eğitimde yerelleşme ve demokratikleşme çabaları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 9(2), 300-315.
- Türkoğlu, A., (1998) Karşılaştırmalı eğitim dünya ülkelerinden örnekler. Adana: Baki Kitabevi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006) Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8. tıpkı basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.